

ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНИ

асист. Домашенко М. Д., студентка Ізощенкова І. М.

Діяльність фондів венчурного інвестування є порівняно новою для українського інвестиційного бізнесу і стало можливим після прийняття Закону України "Про інститути спільного інвестування" N2299-III від 15.03.01 р. Достатньо відоме у світі венчурне фінансування має деякі відмінності порівняно із традиційними формами фінансування.

Іноземні інвестори венчурного капіталу досліджують довгострокові перспективи підприємства, в яке вкладають кошти. Практика венчурного фінансування передбачає інвестування як шляхом придбання акцій (паїв) компаній, так і шляхом кредитування підприємств. Процес інвестування передбачає залучення інвесторів у безпосереднє управління виробничим процесом, прийняття важливих рішень. Фірма, що отримує венчурне фінансування, стає акціонерною компанією закритого типу, акції якої належать – її засновникам та інвесторам венчурного капіталу.

Переваги венчурного фінансування полягають у тому, що створювані невеликі фірми мають доступ до фінансових ресурсів, а також можливість консультацій з питань виробництва, фінансів, управління персоналом, чим забезпечуються гнучкість в управлінні та швидкість прийняття рішень. Венчурний капітал традиційно орієнтується на малі та середні підприємства, віддаючи перевагу приватним компаніям і спільним підприємствам. Пріоритетними для венчурного капіталу є галузі, продукція яких має значний внутрішній ринок збуту, та такі, що не залежать від імпорту. Наявність експортного потенціалу підвищує привабливість підприємства, але не є суттєвим чинником інвестицій [1].

Процес становлення і розвитку венчурного бізнесу на певному етапі вимагав створення професійних організацій. Вони стали виникати як некомерційні асоціації. Спочатку створювалися національні асоціації, серед яких найстарішою є Британська асоціація венчурного капіталу (BVCA), що заснована у 1973 році. Європейська асоціація венчурного капіталу (EVCA), що заснована у 1983 році 43 членами, зараз нараховує 320. За останні 15 років EVCA розробила різноманітні професійні стандарти, провела навчання більше 500 венчурних капіталістів, опублікувала глибокі маркетингові дослідження і організувала низку великих конференцій [2].

У травні 1998 року в Україні за пропозицією Європейської асоціації венчурного капіталу (EVCA) при УАІБ відкрито секцію венчурного капіталу, основне завдання якої - сприяти розвитку венчурного інвестування в Україні.

Позитивним кроком на шляху розвитку сфери спільного інвестування стало прийняття змін до Закону України «Про ІСІ», які дозволили фізичним особам бути учасниками венчурних ІСІ. Щоправда, фізична особа може бути учасником венчурного фонду виключно за умови придбання цінних паперів такого фонду на суму не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат. (ч.17 ст.4). В даному випадку участь в ІСІ ставиться в залежність від суми придбаних особою цінних паперів.

Найпривабливішими сферами венчурного інвестування в Україні є будівництво, переробка сільгосппродукції, харчова промисловість, роздрібна торгівля, в той час, як у країнах ЄС і в США – це інвестиції в інновації. Венчурні фонди в Україні використовуються для оптимізації управління активами фінансово-промислових холдингів та зниження податкового навантаження, тоді як венчурне інвестування у світі залишається одним із найважливіших джерел капіталу для компаній, швидкий ріст та розвиток яких постійно потребує додаткових зовнішніх інвестицій (як правило, це підприємства малого та середнього бізнесу).

Вітчизняні венчурні ІСІ в класичному розумінні цього слова далекі від таких, оскільки виступають переважно механізмом оптимізації оподаткування. У зв'язку з цим актуальним є створення якісно нової моделі венчурного ІСІ, що дозволить Україні вирішити проблеми соціально-економічного розвитку, "підняти" вітчизняну науку, залучити інвестиції. Одна з основних причин реєстрації за кордоном значної кількості фондів прямих і венчурних інвестицій – наявність вже готової та добре відпрацьованої юридичної конструкції, типу LP. Інша причина полягає в уникненні подвійного оподаткування доходів від діяльності венчурного фонду. Разом з тим, наприклад, законодавство Франції, Великобританії та інших країн досить розвинене для створення власних венчурних компаній.

1. Рязанова Н.С. Міжнародні фінанси: Навчально-методичний посібник. – Київ: Вид-во КНЕУ, 2001;

2. Українська асоціація інвестиційного бізнесу -[електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/abcpeople/venchyra/what_vench/16977.html

3. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15.03.2001 № 2299-III